

Sygn. akt : II AKa 100/04

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 kwietnia 2004 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący	SSA Mariusz Żak
	SSA Grażyna Chart (spr.) SSO del. Marek Charuza
Protokolant	Sylwia Radzikowska

przy udziale Prokuratora Prok. Apel. Stefana Jarskiego

po rozpoznaniu w dniu 22 kwietnia 2004 r.

z wniosku M. W. (W.)

w przedmiocie odszkodowania i zadośćuczynienia z tytułu represjonowania jego ojca J. W. za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego

na skutek apelacji pełnomocnika wnioskodawcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 8 stycznia 2004 r. sygn. akt. XVI 1Ko 78/03

1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok,
2. kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa.

II AKa 100/04

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Katowicach oddalił wniosek **M. W.** o zasądzenie na jego rzecz odszkodowania i zadośćuczynienia na doznane represje ze strony organów byłego ZSRR przez jego ojca J. W..

W uzasadnieniu wyroku sąd stwierdził między innymi, iż ojciec wnioskodawcy zamieszkały we L. /obecnie terytorium Republiki Ukrainy/ został w dniu 14 maja 1945r. aresztowany za działalność w Armii Krajowej /był dowódcą Oddziału Armii Krajowej rejon dzielnicy L. we L. w stopniu plutonowego, zaś w chwili zatrzymania przynosił broń/.

Wyrokiem Trybunału Wojskowego Garnizonu (...) z dnia 28 lipca 1945r. J. W. został skazany na 10 lat pozbawienia wolności z okresem pobytu w penitencjarnych obozach pracy za czyn z art. 54 – I „a” i 54 - II Kodeksu Karnego Ukraińskiej Socjalistycznej Republiki Radzieckiej w postaci zdrady ojczyzny i udział w organizacji wywrotowej. W dniu

6 marca 1946r. na skutek pobytu w bardzo trudnych warunkach więziennych oraz stosowania wobec niego przemocy psychicznej i fizycznej zmarł w więzieniu we L..

Fakt śmierci ojca wnioskodawcy poza obecnym terytorium Polski uniemożliwia zdaniem Sądu Okręgowego uwzględnienie wniosku z uwagi na treść art. 8 ust. 2 lit. „a” ustawy z dnia 23 lutego 1991r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego /Dz. U. Nr 34 poz. 149 ze zmianami/.

Od tego wyroku apelację wniósł pełnomocnik wnioskodawcy. Podniósł on między innymi, iż przewidziany w art. 8 ust. 2 lit. „a” powołanej ustawy warunek zamieszkiwania „w chwili śmierci” w Polsce może odnosić się jedynie do osób represjonowanych, które dożyły wejścia

w życie ustawy, a nie do osób, które zmarły przed dniem wejścia w życie ustawy, tym bardziej gdy śmierć nastąpiła w wyniku represjonowania.

Wskazując na powyższe wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie roszczeń wnioskodawcy, bądź ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy w części oddalającej żądanie do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Wnioskodawca M. W. wykazał w sposób nie budzący wątpliwości, iż represje ze strony organów byłego ZSRR, które dotknęły jego ojca J. W. były ściśle związane z jego walką o niepodległość Państwa Polskiego. Zasłużył się zatem Polsce i okoliczność ta znalazła pełne uznanie w uzasadnieniu wydanego orzeczenia, co Sąd Apelacyjny całkowicie podziela.

Mimo uznania zasług ojca wnioskodawcy uwzględnienie apelacji nie jest jednak możliwe albowiem zgodnie z Uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 24 listopada 1999r. w sprawie I KZP 36/99 /OSNKW 2000 z. 1-2, poz. 8/ w art. 8 ust. 2 lit. „a” ustawy o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego /Dz. U. Nr 34 poz. 149 ze zmianami/ zawarty jest wymóg, by osoba represjonowana przez radzieckie organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości lub organy pozasądowe mieszkała obecnie bądź w chwili śmierci w obecnych granicach Państwa Polskiego.

Skoro zaś granica wschodnia została prawnie ustalona z dniem 5 lutego 1946r., zaś ojciec wnioskodawcy J. W. zmarł w dniu 6 marca 1946r. we L. /co jednoznacznie wynika z zeznań wnioskodawcy oraz aktu zgonu/ to fakt ten miał miejsce poza obecnymi granicami Państwa Polskiego, co tym samym nie rodzi odpowiedzialności odszkodowawczej. Należy zauważyć, iż stan prawny, w świetle którego osoba represjonowana za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego przez organy radzieckie funkcjonujące na zachód od tzw. linii C. znajduje się w diametralnie odmiennej sytuacji od osoby prowadzącej taką samą działalność, lecz represjonowanej przez organy radzieckie funkcjonujące na wschód od tzw. linii C., może budzić krytyczne odczucia, w szczególności u samych represjonowanych, czy u członków ich rodzin. Władza sądownicza nie może jednak zastąpić ustawodawcy.

Tymi zatem kierując się względami Sąd Apelacyjny orzekł jak w wyroku.

AS/